

Watwaaromwiehoe

**Oxfam
Wereldwinkels**

Handel, uit respect.

oww.be

Oxfam- Wereldwinkels 200 'winkels' van eerlijke handel

200

Oxfam-Wereldwinkels is de voornaamste organisatie van eerlijke handel in België. Ze is het best gekend voor haar 200 wereldwinkels en haar 180 Oxfam Fairtrade voedingsproducten, afkomstig van een honderdtal partners in Afrika, Azië en Latijns-Amerika. De meeste wereldwinkels verkopen ook handwerkproducten van eerlijke handel en solidariteitsproducten. Oxfam-Wereldwinkels is echter méér dan de verkoop van gedroogde mango's en gerecycleerd glas. Met een mooi educatief aanbod en publiekscampagnes mobiliseren we het publiek voor eerlijke handel. Via lobbywerk en politieke acties protesteren we bij politici en bedrijven tegen instabiele grondstofprijzen en slechte arbeidsomstandigheden.

De missie van Oxfam-Wereldwinkels

Oxfam-Wereldwinkels is een democratische vrijwilligersbeweging die door haar strijd voor een rechtvaardige wereldhandel opkomt voor ieders recht op een menswaardig leven.

Wat verkoopt een Oxfam- Wereldwinkel?

In een wereldwinkel vind je vier soorten producten:

Producten van eerlijke handel

- Voedingsproducten en dranken die je herkent aan ons huismerk Oxfam Fairtrade: koffie uit Ethiopië, chips uit Costa Rica, rijst uit Thailand, rozijnen uit Zuid-Afrika, fruitsap uit Brazilië. 170 referenties (eind 2007)
- Handwerkproducten, vaak op een traditionele manier en met duurzaam materiaal vervaardigd, die je herkent aan het merk van onze leveranciers Oxfam-Made in Dignity en Fair Trade Original: gebruiks- en siervoorwerpen, juwelen, textiel, keramiek, glas, ...

Solidariteitsproducten

- Geén producten van eerlijke handel. Want het product is niet het belangrijkste, wel wat er gebeurt met de winst uit de verkoop: ondersteuning van de werking van een organisatie.
- T-shirts van Greenpeace, kaarsen van Amnesty International, kalenders van 11.11.11, solidariteitsagenda's van Solidariteitsfonds.

Informatie- en cultuurdragers

- Derdewereldliteratuur, cd's met wereldmuziek, boeken over 'maatschappelijke' thema's, tijdschriften, brochures, folders, informatieve spelen, ...

Producten van maatschappelijk belang

- Kringlooppapier, ongebleekte koffiefilters en andere producten die "op aantoonbare en directe wijze een effectieve bijdrage leveren op het maatschappelijk relevante terrein van duurzame ontwikkeling".

Wat is Oxfam Fairtrade?

Wat is haar relatie met Oxfam-Wereldwinkels?

In 2003 bracht Oxfam-Wereldwinkels vzw zijn handelsactiviteiten onder in een aparte organisatie Oxfam Fairtrade cvba. Deze 'groothandel' koopt voedingsproducten aan bij producentengroepen in het Zuiden. De aankoop gebeurt aan de voorwaarden van de eerlijke handel, de producentengroepen worden goedgekeurd en opgevolgd door Oxfam-Wereldwinkels. Oxfam Fairtrade verdeelt deze voedingsproducten via verschillende kanalen: de wereldwinkels in Vlaanderen en Wallonië, wereldwinkels in andere Europese landen, grootverbruikers en retail (supermarkten). De vzw Oxfam-Wereldwinkels is meerderheidsaandeelhouder van de cvba Oxfam Fairtrade.

Zijn producten van eerlijke handel duur?

Een vergelijking met A-merken van supermarkten (kwaliteitsproducten) geeft een wisselend beeld. Sommige producten van Oxfam Fairtrade zijn goedkoper, omdat ze rechtstreeks bij de producenten worden aangekocht. Koffie van Oxfam Fairtrade is duurder. Maar van onze koffie kunnen de boeren wel overleven.

Wat is eerlijke handel?

Hoe definiëren we eerlijke handel?

eerlijke
hande

De zoektocht naar de perfecte definitie van eerlijke handel is internationaal al jaren aan de orde. De meest aanvaarde is de zogenaamde FINE-definitie uit 2001.

“Fair Trade is a trading partnership, based on dialogue, transparency and respect, that seeks greater equity in international trade. It contributes to sustainable development by offering better trading conditions to, and securing the rights of, marginalized producers and workers – especially in the South.”

“Eerlijke handel is een handelspartnerschap, gebaseerd op dialoog, transparantie en respect, dat streeft naar meer gelijkheid in de

internationale handel. Het draagt bij tot duurzame ontwikkeling door betere handelsvoorwaarden aan te bieden aan en de rechten te verzekeren van gemarginaliseerde producenten en arbeiders, vooral in het Zuiden.”

We proberen aan de hand van een paar kernelementen eerlijke handel te omschrijven.

FINE

FINE is een informele koepel van vier internationale fairtradeorganisaties: FLO-I, IFAT, NEWS en EFTA. Zie elders in deze brochure.

Eerlijke handel bezorgt achtergestelde producenten, vooral in het Zuiden, een menswaardig inkomen

- *Achtergestelde producenten*
Eerlijke handel werkt samen met overwegend arme of achtergestelde producenten. Maar we kopen geen producten van individuele producenten, wel van producenten die samenwerken in een organisatie. In het ideaaljargon van de eerlijke handel heet zo'n organisatie een “coöperatie”. In sommige landen is die term historisch beladen en spreekt men liever van een “associatie”. Hoe dan ook:

het moet gaan om producenten die zich organiseren in een groep, democratisch samenwerken en openstaan voor nieuwe leden.

De partnercriteria van Oxfam-Wereldwinkels laten ook samenwerking met privé-bedrijven en overheidsinstellingen toe, indien ze een economisch of sociaal beleid voeren en de criteria voor eerlijke handel naleven. Soms is het een noodgedwongen keuze: in Afrika en Azië bijvoorbeeld zijn er geen theecoöperaties of producentengroepen van theeboeren, wel theebedrijven met een sterke sociale dimensie voor de arbeiders.

- *Vooral in het Zuiden*

In haast alle gevallen wonen en werken onze producenten in het Zuiden. Maar volgens onze partnercriteria kunnen we ook producenten buiten het strikt geografische 'Zuiden' aanvaarden. Met een aantal organisaties in Palestina en Israël bouwen we in de eerste plaats een politiek-maatschappelijk partnerschap uit. In 2004 aanvaardden we een producentengroep in Kirgizië als nieuwe partner. Misschien is eerlijke handel met Albanië of Canadese indianen wel even zinvol als eerlijke handel met Chili of Peruaanse indianen.

- *Menswaardig inkomen*

Een menswaardig inkomen laat de producenten toe hun productiekosten te dekken en in hun levensonderhoud te voorzien. Anders gezegd: het laat hen toe, naast productiekosten, onder andere voedsel, kleding, onderdak, medische

zorg en onderwijs voor de kinderen te bekostigen.

De producent (of beter: de producentenorganisatie) en Oxfam-Wereldwinkels spreken af welke prijs aan de producenten zal betaald worden. De afgesproken prijs moet rekening houden met de aard van het werk, de geleverde prestaties en de koopkracht van de boer. Hij moet hoog genoeg zijn om de producent, volgens de lokale maatstaven, een menswaardig inkomen te garanderen. Voor voedingsproducten met een label van FLO (Max Havelaar), zoals koffie, thee en wijndruiven, bepaalt FLO de prijs in overleg met de producenten. Voor voedingsproducten waarvoor (nog) geen FLO-label bestaat, zoals confituren en palmharten, bepalen Oxfam-Wereldwinkels en producenten de prijs in onderling overleg. Als de producten op een officiële wereldmarkt worden verhandeld, zoals koffie, cacao en citrusconcentraat, is de afgesproken prijs nooit lager dan de prijs van de wereldmarkt. Bovenop deze prijs betaalt de eerlijke handel een fairtradepremie, bestemd voor de producentengroep.

Eerlijke handel koopt zo rechtstreeks mogelijk aan en biedt maximale transparantie

Oxfam-Wereldwinkels koopt een deel van de producten rechtstreeks aan bij de producentenorganisatie. Maar meer en meer gebeurt de aankoop en/of de export via een "tussenhandelaar". Dat kan een organisatie zijn die verschillende producentengroepen overkoepelt, begeleidt of ondersteunt - al dan niet in samenwerking met een niet-gouvernementele organisatie. Heel wat koffie bijvoorbeeld wordt via een unie van coöperaties aangekocht. Soms worden de producten gekocht in een "maatschappelijk verantwoordere onderneming" (een fabriek, een plantage, ...) die grondstoffen opkoopt van lokale producentengroepen en verwerkt tot een exporteerbaar product. Sommige producten koopt Oxfam-Wereldwinkels aan via een andere (Europese) organisatie van eerlijke handel. Daar is niets mis mee: we werken enkel samen met organisaties van eerlijke handel die bij internationale koepels zoals FLO, IFAT of EFTA zijn aangesloten. Ze garanderen dat de aankoop via zo weinig mogelijk tussenschakels gebeurt en volgens de principes van eerlijke handel verloopt. Ook de meeste producentengroepen met wie Oxfam-Wereldwinkels samenwerkt, zijn lid van FLO en/of IFAT. Wat meteen garandeert dat ze voldoen aan de voorwaarden van eerlijke handel. Het doet allemaal niets af van onze ambitie om zoveel mogelijk tussenhandelaars uit te schakelen en zoveel mogelijk meerwaarde in handen van de producenten te houden.

Hoe transparant is de korte keten?

Je mag 'korte' keten niet verwarren met 'transparante' keten. Met 'korte' keten bedoelen we dat we zoveel mogelijk (overbodige) tussenschakels uitschakelen, met 'transparante' keten bedoelen we dat alle stappen in de handelsketen helder en transparant zijn. De weg die het product volgt, van producentengroep naar wereldwinkel, is duidelijk. Wij geven ons bloot, onze handelspartners spelen open kaart.

Eerlijke handel kiest voor capaciteitsopbouw van achtergestelde producenten die zich organiseren.

In het ngo-jargon duikt vaak 'empowerment' op, volgens Van Dale "het geheel van maatregelen ter stimulering van mensen, m.n. werknemers, om zelf verantwoordelijkheid te nemen". 'Capaciteitsopbouw' is een doenbare vertaling.

Voor de eerlijke handel betekent capaciteitsopbouw: maatregelen nemen om achtergestelde producenten sterker te maken, om hun capaciteiten te versterken, om te investeren in betere leef- en werkomstandigheden.

Je kan producenten versterken op (bedrijfs)economisch gebied: kwaliteitszorg, productontwikkeling, verbetering van logistiek en verpakking, marktinformatie, marketing, beheer en boekhouding, ... Maar je kan ook aan capaciteitsopbouw doen op sociaal en politiek vlak: verbetering van de democratie, de veiligheid, de zorg voor het milieu.

Voor dit alles beschikt de eerlijke handel over een "geheel van maatregelen" en middelen:

- allerlei vormen van steun en advies
 - toekenning van kredieten (investerings- of overbruggingskrediet)
 - betalen van voorschotten (voorfinanciering)
 - opzetten van vormingsprogramma's
 - bemiddeling / begeleiding op maat
- Al deze maatregelen impliceren een samenwerking op lange termijn.

Eerlijke handel respecteert mens en milieu

• *Respect voor mens*

Eerlijke handel koopt alleen van producenten die in menswaardige omstandigheden werken.

De werkomstandigheden mogen nooit in strijd zijn met de normen van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO):

- Geen kinderarbeid. Dat wil niet zeggen dat kinderen nooit mogen meewerken
- in veel landen en sectoren is dit een vanzelfsprekendheid. Het wil wel zeggen dat kinderwerk nooit ten koste mag gaan van gezondheid, onderwijs en tijd om te spelen.

- Geen gedwongen arbeid (geen fysiek geweld, geen dwang, geen slavenarbeid)

- Geen discriminatie: gelijk loon voor gelijk werk, gelijke behandeling, gelijke arbeidskansen ongeacht ras, klasse, kaste, huidskleur, geslacht, religie, politieke overtuiging en sociale of culturele achtergrond.

- Het recht van werknemers om zich te organiseren (bijvoorbeeld in vakbonden) en actief te participeren aan het beleid van de producentengroep en/of het bedrijf (bijvoorbeeld via het premiecomité dat beslist hoe de fairtradepremie zal worden besteed).

We verwachten dat arbeidsvoorwaarden zoals loon, overuren, vakantie en ziekteverlof geregeld zijn volgens de (inter)nationale wetgeving. We stimuleren inspanningen op het vlak van veiligheid, gezondheid en hygiëne (degelijk sanitair,

een kantine, kinderopvang, sociaal fonds voor de werknemers, activiteiten voor het personeel, ...).

• *Respect voor milieu*

Eerlijke handel heeft aandacht voor duurzame ecologische ontwikkeling. We gaan duurzaam om met natuurlijke hulpbronnen. We kiezen zoveel mogelijk voor energiebesparende productiemethodes. We streven naar milieuvriendelijk transport. We ijveren voor een efficiënt en duurzaam beleid op het vlak van verpakking en afvalverwerking. Het nationaal secretariaat van Oxfam-Wereldwinkels / Oxfam Fairtrade is een honderd procent ecologisch en energiezuinig gebouw: een keuze voor duurzame architectuur, tegen de uitverkoop van de wereld.

Eerlijke handel heeft maximale aandacht voor biolandbouw. Een derde van de Oxfam Fairtradeproducten is biologisch geteeld. Je herkent ze aan het Biogarantielabel.

Eerlijke handel kiest voor een duurzaam partnerschap

Eerlijke handel gaat niet voor één aankoopje! We bieden producenten een structurele markttoegang en garanderen hen een langetermijnrelatie. Anders gezegd: eerlijke handel staat voor een gegarandeerde minimale afzet op (middel)lange termijn.

Alleen door voor een langere periode met producentengroepen in zee te gaan, kunnen ze hun expertise vergroten, marktinformatie verhogen en zich duurzaam ontwikkelen.

Duurzame ontwikkeling kijkt trouwens verder dan het ecologische en heeft ook een economische en sociale dimensie.

Eerlijke handel zorgt voor belangrijke extra inkomsten voor de producenten. Maar de samenwerking op lange termijn, de gegarandeerde afzet en de vele vormen van advies en begeleiding zijn voor de producenten even belangrijk. Door met ons samen te werken, doen ze aan capaciteitsopbouw en verbeteren ze de kwaliteit van hun producten. De zichtbare resultaten van de eerlijke handel inspireren vaak andere producentengroepen in de streek of het land.

Eerlijke handel werkt aan rechtvaardige handelsregels op lokaal, nationaal en mondiaal niveau

Oxfam-Wereldwinkels staat ook voor sensibilisatie, educatie, publiekscampagnes, acties en economische & politieke beleidsbeïnvloeding. We zijn zoveel meer dan een handelsbeweging. We bouwen mee aan een rechtvaardige en democratische wereld. We schudden het publiek wakker over de ongelijke handelsverhoudingen in de wereld. We zetten de politiek en de bedrijfswereld onder druk om maatregelen te nemen in het belang van de achtergestelde producentengroepen, vooral in het Zuiden. We proberen de machtscentra in de politiek en de bedrijfswereld in de richting van een beleid van eerlijke handel te duwen. We brengen een ‘tegenbeweging’ van kritische mensen op gang die kiezen voor solidariteit en respect. We geven steun aan de opbouw van tegenmacht in het Zuiden. We zijn in staat om druk uit te oefenen, omdat een groeiend aantal mensen achter onze ideeën en voorstellen staat. Dat willen we zichtbaar maken met onze acties: dat wij niet alleen staan met onze visie op eerlijke handel en solidariteit.

Uniek middel

Handel, educatief werk en politieke actie zijn de drie pijlers van Oxfam-Wereldwinkels. Je kunt ze niet los van elkaar zien. Wie een pakje koffie in de wereldwinkel koopt, doet aan

rechtvaardige handel, koopt een stuk informatie en geeft een politiek signaal. De bedrijfsleiders en de politici zien een consument en een kiezer die waarde hecht aan de achtergrond van een product. Hoe meer mensen dit signaal geven, hoe minder deze tendens kan genegeerd worden. ‘Winkeltje spelen’ is een uniek middel om educatief en politiek actief te zijn.

Onze partners over de betekenis van eerlijke handel

Ghana: “Veilig en gezond water dankzij eerlijke handel”

De organisatie Kuapa Kokoo bezorgt duizenden cacaoboeren een menswaardig inkomen. De fairtradepremie die Oxfam-Wereldwinkels erbovenop doet, komt terecht in een fonds. Daarmee bouwen ze onder andere waterbronnen in de dorpen. “De eerlijke handel heeft mijn leven veranderd”, vertelt cacaoboerin Lucy Mansa. “Vroeger wandelden we vele mijlen om water uit rivieren en waterputten te halen. Maar ook dieren kwamen drinken in die rivieren en verontreinigden het water. Ziektes waren schering en inslag. Veel kinderen gingen niet naar school omdat ze zoveel tijd aan het putten van water moesten spenderen. De mensen hebben nu veilig en gezond water in het midden van hun dorp. We willen nog meer cacaobonen aan de eerlijke handel verkopen.”

Chili: “De coöperatie is mijn school geweest”

“Oxfam-Wereldwinkels betaalt ons een correcte prijs voor de geleverde arbeid”, stellen de imkers Arsenio en Victor. Daarnaast ontvangt hun organisatie Apicoop een fairtradepremie van 150 dollar per ton. Met deze premie financieren ze de werking van hun organisatie, bouwen ze een fonds voor microkrediet op, schaffen ze materiaal voor de bijenteelt aan, ... Arsenio: “Om te kunnen starten met de coöperatie, moesten we onze grond in hypotheek geven. Bij de bank vroegen ze naar mijn onderwijsniveau: ik was beschaamd en boos, want ik had mijn lager onderwijs niet eens afgemaakt. Later, met de coöperatie, ben ik allerlei cursussen gaan volgen: bijenteelt, computer, mechanica. In feite is de coöperatie mijn school geweest.”

Victor: “Ik ben destijds met zeven kasten begon-nen, nu heb ik er vijftien. Per kast heb ik een jaaropbrengst van ongeveer 25 kilo honing. Apicultura is niet simpel, je moet de bijen laten uitzwermen. Maar de coöperatie geeft technische bijstand en organiseert cursussen.”

Filippijnen: Eerlijke handel investeert in bio

Romeo Malalay van Panay, producentengroep van suiker in de Filippijnen: “Dankzij het advies van de eerlijke handel konden heel wat suikerrietkappers gedeeltelijk overschakelen op biologische teelt en is de kwaliteit van hun product aanzienlijk verbeterd.”

Nicaragua: “Eerlijke handel is van levensbelang”

Nicholas Hoskyns werkt voor Del Campo in Nicaragua. Via deze organisatie voert Oxfam-Wereldwinkels sesamzaad in, het basisbestanddeel van onze biosesamreep.

foto: Teake Zuidema

“De eerlijke handelsmarkt is voor ons van levensbelang. Hij stelt ons in staat om te leren, om stappen te zetten in de wereld van de internationale handel. Het is daar dat onze vrienden en onze adviseurs zich bevinden. De eerlijke handel geeft ons ook de zekerheid om te plannen en te investeren in infrastructuur. Om kleine boerenfamilies vooruit te helpen, moeten we ook werken aan de lokale vermarkting. In arme landen zoals Nicaragua, waar sommige gezinnen weinig cash geld ter beschikking hebben, zorgt die lokale markt onmiddellijk voor geld in het laatje.”

Uganda: Sterker worden met eerlijke handel

De eerlijke handel zorgt ervoor dat de producenten een menswaardig inkomen kunnen genieten. Maar nog belangrijker voor een beginnende organisatie: de eerlijke handel zorgt ervoor dat Gumutindo en de aangesloten producenten kunnen investeren in betere machinerie, goede opslagruimten en degelijk personeel. Directeur Willington Wamayeye is overtuigd van het potentieel van zijn organisatie: “Hoe meer onze verkoop kan groeien, hoe sterker onze organisatie zal worden. Zodat meer producenten kunnen aansluiten en profiteren van de voordelen van de eerlijke handel.”

Guillermo, passionele cacaoberoer

Cacaoberoer in de Dominicaanse Republiek is een eenzaam beroep, vertelt Guillermo. “Elke morgen trek ik naar mijn veld in de bergen. Een stevige wandeling, ik sta helemaal in het zweet als ik er aankom. De hele dag ben ik in de weer met mijn machete om te wieden of te snoeien. Maar daar, tussen mijn planten, raakt mijn hoofd vrij van alle zorgen.”

Guillermo heeft een passie: “Andere mensen helpen.” Niet verwonderlijk dus dat hij voorzitter van de plaatselijke coöperatie is. “Elke week ben ik een paar uur aan het werk in het lokaal van onze coöperatie, waar de bonen van de aangesloten boeren drogen en fermenteren.”

Guillermo moet je niet overtuigen van de voordelen van eerlijke handel. “Om maar één voorbeeld te geven: met de fairtrade-premie hebben we onze eigen kwekerij van fruitbomen uitgebouwd. Boeren kunnen er, aan een vriendenprijsje, bomen kopen om te planten als schaduwbomen voor de cacaostruiken. Dat heeft twee voordelen. We kweken cacao bonen van betere kwaliteit. En natuurlijk is het fruit een bijkomende bron van voedsel en inkomsten.”

Producten van eerlijke handel: niet alleen in wereldwinkels

Zijn er nog andere organisaties van eerlijke handel dan Oxfam-Wereldwinkels?

Er zijn in België vier importeurs van eerlijke handel: Oxfam-Wereldwinkels / Oxfam Fairtrade (voeding), Oxfam-Magasins du monde (handnijverheid), Fair Trade Original (handnijverheid) en Miel Maya Honing (honing). Daarnaast is er de keurmerkorganisatie Max Havelaar.

Wat is het verschil tussen Oxfam Fairtrade en Max Havelaar?

Max Havelaar is een onafhankelijke keurmerkorganisatie. Ze koopt of verkoopt niets, maar verleent een keurmerk aan producten die aan de criteria van eerlijke handel beantwoorden. Fairtrade Labelling Organizations International (FLO) is de internationale koepel van organisaties zoals Max Havelaar. Zie www.maxhavelaar.be

Kan je producten van eerlijke handel enkel in de Oxfam-Wereldwinkels kopen?

Je vindt de producten van Oxfam Fairtrade en producten met het Max-Havelaarkeurmerk op steeds meer plaatsen: supermarkten, natuurvoedingswinkels (enkel bioproducten), horecazaken, bedrijven, overheidsinstellingen, scholen, ... Door te zoeken naar nieuwe verkoopkanalen willen we andere consumenten aanspreken en een grotere omzet realiseren voor onze producenten in het Zuiden.

Oxfam Fatale

"Voor mij gaat het om meer dan alleen maar een mooie verpakking. Daarom wendel ik me in de missies, de chocolade bonbons voor eerlijke snoepers. Want van fair trade worden de boeren in het Zuiden beter." (Dina Jongsma)

Ontdek de producten van Oxfam Fairtrade in meer dan 200 Oxfam-Wereldwinkels en steeds meer supermarkten. • www.oft.be

Oxfam
FAIRTRADE

Hoe groot is de omzet van Oxfam Fairtrade?

De jaaromzet van Oxfam Fairtrade bedroeg in 2006 18,7 miljoen euro. Dit is een groei met ruim 9 procent ten opzichte van 2005. In vergelijking met vijf jaar geleden is de omzet verdubbeld. De meeste producten verkoopt Oxfam Fairtrade in de Belgische wereldwinkels. De omzet in dit verkoopkanaal bedroeg in 2006 ruim 11 miljoen euro. De rest werd verkocht aan wereldwinkels in andere Europese landen (3,2 miljoen euro) en gerealiseerd via 'externe klanten' zoals supermarkten (4,4 miljoen euro). Vooral in dit laatste kanaal liggen de groeimogelijkheden. Want ondanks de enorme groei van de voorbije jaren blijft eerlijke handel in België een nichemarkt: alle eerlijke handelsorganisaties samen bereiken slechts een kleine groep consumenten. Europees scoort België niet slecht. Enkele uitschieters tonen echter aan dat meer mogelijk is. In Engeland heeft Café Direct (een koffie van eerlijke handel) een marktaandeel van 15 procent. In Zwitserland bezetten sommige fairtradeproducten de helft van de markt.

Oxfam- Wereldwinkels: meer dan pure commercie!

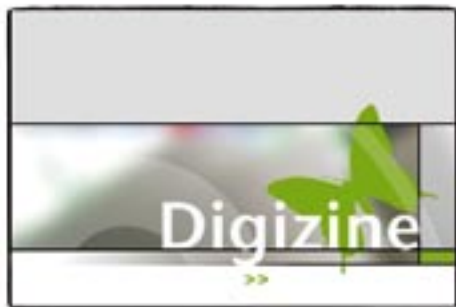
Koop in de wereldwinkel een pakje koffie: je hebt een pak informatie én een actiemiddel in handen. Oxfam-Wereldwinkels is immers zoveel meer dan handel. Ook door sensibilisatie, educatie, publiekscampagnes, acties en economische en politieke beleidsbeïnvloeding bouwen we mee aan een rechtvaardige en democratische wereld. Je kan onze 'drie pijlers' - handel, educatief werk en politieke actie - niet los van elkaar zien.

Educatief werk

Informatie verstrekken over eerlijke handel, de producten van Oxfam Fairtrade, onze partners en een brede waaier van onderwerpen is een belangrijke pijler in de werking van Oxfam-Wereldwinkels. We maken een onderscheid tussen informatie voor het grote publiek en vorming van wereldwinkeliers.

De wereldwinkel is een informatiecentrum

- Op de verpakking van de Oxfam Fairtrade voedingsproducten vermelden we het land van herkomst en beschrijven we het product en de producent.
- Een catalogus (ook te lezen op onze website) geeft een overzicht van het informatief en educatief materiaal dat Oxfam-Wereldwinkels produceert, onder andere voor het onderwijs. Daarnaast hebben de meeste wereldwinkels een educatief aanbod met boeken, brochures en tijdschriften over landen van het Zuiden, de Noord-Zuidverhoudingen, de globalisering van de wereldhandel, vrede en ontwapening, duurzame ontwikkeling, de multiculturele samenleving, kritisch consumeren, ...

- Actuele standpunten lees je op onze website www.oww.be.
- Digizine is de maandelijkse elektronische nieuwsbrief van Oxfam-Wereldwinkels. Het driemaandelijkse Magazine voor klanten van Oxfam-Wereldwinkels informeert over (nieuwe) producten, producenten, politieke acties, de wereldwinkelbeweging, de werking van de plaatselijke wereldwinkel, ...
- Plaatselijke wereldwinkels organiseren informatieactiviteiten: voordracht, debat-avond, video- of filmvoorstelling, tentoonstelling,... Ook via geschenkenbeurzen, derdewereldrestaurants en de jaarlijkse Klantendag maken mensen kennis met de werking van de wereldwinkel.

Wereldwinkeliers weten waar de lamp brandt

- De Wereldwinkeluniversiteit bundelt het vormingsaanbod voor de wereldwinkeliers: van 'Het ABC van Oxfam-Wereldwinkels' tot economische thema's zoals de grondstofcrisis.
- In het maandelijkse bewegingsblad W2 lezen wereldwinkeliers achtergrondartike-

len bij de wereldwinkelactualiteit, berichten van en over producenten, informatie over onze producten, nieuws over acties en campagnes, eerlijke interviews en knappe standpunten, een katern over een actueel onderwerp of een dossier over een nieuwe partner.

Wereldwinkels op school

Kunnen we in de klas iets doen rond Oxfam-Wereldwinkels?

Er zijn verschillende manieren om rond Oxfam-Wereldwinkels te werken. Informeer je in de plaatselijke wereldwinkel of ontdek ons educatief materiaal op de website. Of mail naar scholen@oww.be.

Kunnen wij op school een wereldwinkel oprichten?

Jongeren die een wereldwinkel op school willen starten, kunnen een startkit bestellen. Daarin zitten posters, folders, een handleiding, de voorstellingsvideo en een 'proefbon'. Vraag ernaar in de plaatselijke wereldwinkel.

Politieke actie

Kan Oxfam-Wereldwinkels wegen op de ongelijke handelsverhoudingen in de wereld? Kunnen wij de publieke opinie wakker schudden? Kunnen wij de machtscentra in de politiek en de bedrijfswereld in de richting van een beleid van eerlijke handel duwen? Oxfam-Wereldwinkels voert vooral actie

rond thema's die aansluiten bij de wereldhandel of de grondstofcrisis, waarvoor we specifiek actie- en animatiemateriaal maken. We trachten zoveel mogelijk samen te werken met andere organisaties uit de fairtrade-, derdewereld-, milieu- of jeugdsector. We zijn in staat om druk uit te oefenen, omdat een groeiend aantal mensen achter onze ideeën en voorstellen staat. Dat willen onze acties zichtbaar maken: dat wij niet alleen staan met onze visie op eerlijke handel en solidariteit. Enkele voorbeelden:

2015 • De tijd loopt

In 2000 hebben alle 191 lidstaten van de Verenigde Naties de Millenniumdoelstellingen ondertekend. Daarmee hebben ze zich geëngageerd om armoede en onrecht drastisch aan te pakken. De resultaten moeten gehaald worden tegen 2015. De campagne '2015 - De tijd loopt' zorgt ervoor dat onze beleidsmakers deze beloftes niet onder de mat vegen. In het kader van '2015 - De tijd loopt' ontwikkelde Oxfam-Wereldwinkels twee campagnes:

- 2004-2007: 'Ik ben verkocht' (voor eerlijke handel en duurzame landbouw in Zuid en Noord), ism Vredeseilanden en Max Havelaar
- 2007-2008: 'Boeren strijden tegen vrijhandel' ism 11.11.11 en Vredeseilanden

FairTradeGemeente

Het model 'FairTradeGemeente' werd in 2005 opgestart als een spin-off van de campagne 'Ik ben verkocht'. Om de titel 'FairTradeGemeente' te verwerven, moet een gemeente aan zes criteria voldoen.

Cog au vin.

“Voor de wijnboeren in Chili toon ik me graag haantje de voorste en ontkurk ik met plezier een fles Gran Roble. Eerlijke handel garandeert de producenten in het Zuiden een waardig inkomen. Proost!” (Jean-Luc Dehaene, burgemeester van Vilvoorde)

Ontdek de producten van Oxfam Fairtrade in meer dan 200 Oxfam-Wereldwinkels en in je dichtstbijzijnde supermarkt. • www.oft.be

Eind 2007 hadden reeds een dertigtal gemeenten de titel verdiend. Een honderdtal andere waren met het model aan de slag.

Palestina

Oxfam-Wereldwinkels is lid van het Actieplatform Palestina, dat via allerlei (media)acties en campagnes wil bijdragen aan een duurzame vrede tussen Israël en de Palestijnen.

Lobbywerk

Via lobbywerk proberen we politici te overtuigen om een bepaald standpunt te verdedigen. Dat betekent dat wij met een stevig en politiek vertaalbaar dossier voor de dag komen.

Sinds enkele jaren lobbyen we sterk voor een wettelijke erkenning van fair trade, zowel in eigen land als op Europees niveau. Een wettelijke omschrijving van het begrip fair trade is een belangrijke stap in het creëren van duidelijkheid voor de consument. Het zou ook nuttig zijn voor overheden: zo kunnen ze bij openbare aanbestedingen rekening houden met de omstandigheden waarin producten geproduceerd en aangekocht worden.

Op internationaal vlak gaat de aandacht van onze lobbyisten vooral naar de crisis op de grondstofmarkten. Zo volgen we de ontwikkelingen in de Internationale Koffie Organisatie (ICO) op de voet. Dit internationale lobbywerk gebeurt in samenwerking met internationale fairtradeorganisaties en Oxfam Internationaal.

Zijn wij andersglobalisten?

Oxfam-Wereldwinkels verzet zich tegen het economisch globalisme, dat in heel wat ontwikkelingslanden vooral ellende en ontwrichting veroorzaakt. We protesteren tegen de politiek van mondiale instellingen zoals de Wereldhandelsorganisatie, de Wereldbank en het Internationaal Muntfonds, wiens invloed vaak verder reikt dan de macht van politici. We willen de uitwassen van dit globalisme bestrijden via mondiale oplossingen en door multilaterale instellingen en regels. We willen dat de globalisering in een sociale en duurzame richting wordt gestuurd. Daarom zijn wij andersglobalisten.

Oxfam- Wereldwinkels: deel van een wereldwijde beweging

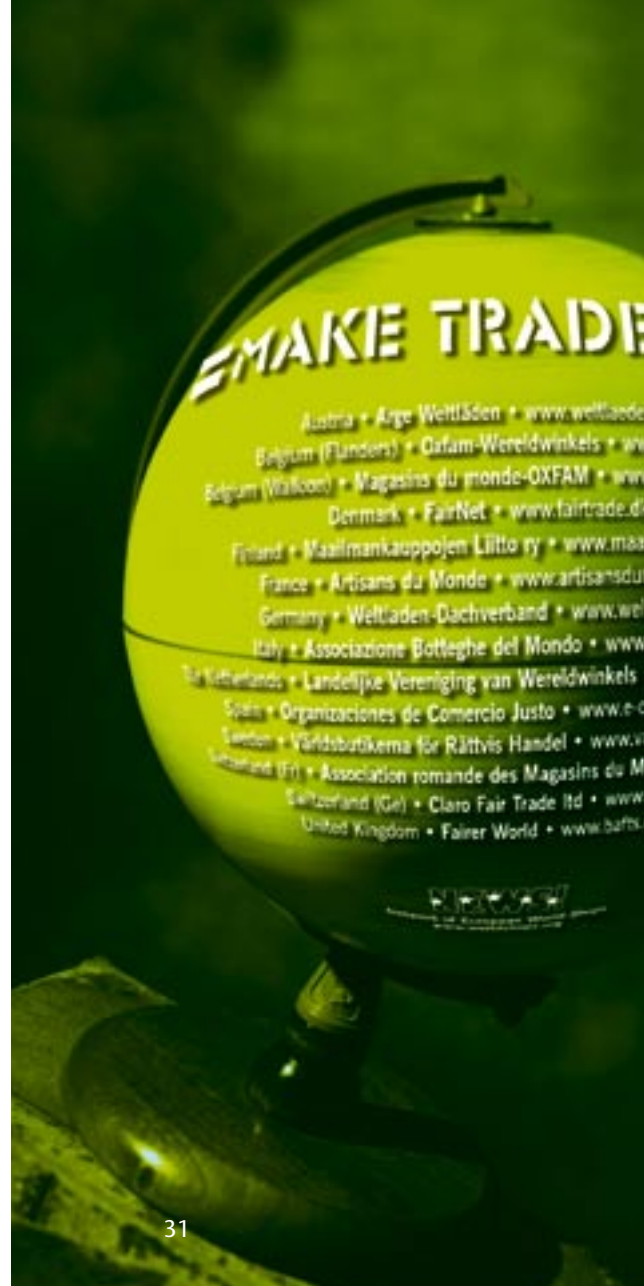
Bestaan er enkel in België wereldwinkels?

In heel Europa zijn er ongeveer 3.000 wereldwinkels.

- 15 wereldwinkelorganisaties uit 13 landen hebben zich verenigd in NEWS! (Network of European World Shops)..
- 11 organisaties van eerlijke handel uit 9 landen vormen samen EFTA (European Fair Trade Association). De EFTA-leden overleggen over het productenaanbod en werken samen voor verwerking, verpakking en transport..
- Ook in Noord-Amerika, Japan, Australië en Nieuw-Zeeland bestaan eerlijke handelorganisaties. Samen met de leden van NEWS!, EFTA en tientallen producentengroepen in het Zuiden vormen ze IFAT (International Federation for Alternative Trade)..
- FLO (Fairtrade Labelling Organizations) is de internationale organisatie van 20 keurmerken van eerlijke handel, zoals Max Havelaar in België.

Europese aanpak is pluspunt

Belangrijke investeringen doen we samen met collega's in andere landen. Grote vormingsprogramma's organiseren we samen. We informeren onze producenten over de gevolgen van de Europese eenheidsmarkt. We werken nauw samen rond de biologische teelt van voedingsgewassen en hebben contacten met organisaties die biocertificeren. De bioteelt is immers sterk in opmars in het Zuiden. Een betere toegang tot de Europese markt kan de producenten stimuleren om nog meer biologisch te telen.

Vanwaar komt de naam 'Oxfam'? Hoe oud is Oxfam?

Oxfam staat voor 'The Oxford Committee for Famine Relief'. De naam is een samenvoeging van Oxford (de Engelse universiteitsstad waar de organisatie tijdens de Tweede Wereldoorlog is ontstaan) en "Famine Relief" ("hulp bij hongersnood"). Aanvankelijk verschaftte Oxfam hulp aan oorlogsvluchtelingen. Vanaf de jaren zestig verlegde de organisatie de aandacht naar caritatieve ontwikkelingshulp. Ook in andere landen richtte Oxfam afdelingen op, onder andere in België in 1964. Door de ontgoochelende resultaten van de verschillende 'UNCTAD'-conferenties van de Verenigde Naties (waar over rechtvaardige handelsverhoudingen werd gesproken), de revolutie van mei '68 en de slepende oorlog in Vietnam beseften derdewereldorganisaties zoals Oxfam dat armoede structurele oorzaken heeft en dat hulp alleen onvoldoende is. 'Trade, not Aid' werd de slogan: liever rechtvaardige handelsrelaties dan traditionele ontwikkelingshulp en liefdadigheid. Daarom startte Oxfam-België op 5 april 1971 met een wereldwinkel in de oude stadskern van Antwerpen. Het wereldwinkelidee werkte aanstekelijk: op het einde van 1971 telde Vlaanderen reeds 11 wereldwinkels.

Hoeveel Oxfams bestaan er in België?

Oxfam-België ontstond in 1964. Sinds 1975 is het een structuur met drie delen.

- **Oxfam-Solidariteit**, het vroegere Oxfam-België, is een nationale (tweetalige) niet-gouvernementele organisatie. Dankzij de giften die ze inzamelt, onder andere via een keten van tweedehandswinkels, ondersteunt deze ngo honderden ontwikkelingsprojecten in het Zuiden en verleent ze noodhulp overal in de wereld. Daarnaast voert Oxfam-Solidariteit tal van politieke acties. Oxfam-Solidariteit onderhoudt namens de Belgische Oxfams de contacten met Oxfam Internationaal en de Oxfam-afdelingen in andere landen..

- **Oxfam-Wereldwinkels** (de Vlaamse wereldwinkelbeweging) telt 200 plaatselijke wereldwinkels. Ze importeert en verdeelt via haar handelsorganisatie Oxfam Fairtrade voedingsproducten van eerlijke handel, zowel in Vlaanderen als in Wallonië. .

- **Oxfam-Magasins du monde** is de Franstalige tegenhanger van Oxfam-Wereldwinkels.
De organisatie overkoepelt

80 wereldwinkels in Wallonië en Brussel. Daarnaast legt ze zich toe op de import van handwerkproducten in de beide landsge-deelten.

Interessante websites over Oxfam-Wereldwinkels en eerlijke handel

Oxfam-Wereldwinkels www.oww.be
Magasins du monde-Oxfam
www.madeindignity.be
Oxfam-Solidariteit www.oxfamsol.be
Max Havelaar België
www.maxhavelaar.be
Fair Trade Original www.fairtrade.be
Miel Maya Honing www.maya.be
NEWS! www.worldshops.org
EFTA www.eftafairtrade.org
IFAT www.ifat.org
FLO www.fairtrade.net
Oxfam-Internationaal www.oxfam.org
Centrum Informatieve Spelen heeft enkele spelen rond (eerlijke) handel:
www.spelinfo.be

Oxfam- Wereldwinkels: een dynamische beweging van vrijwilligers

Wie werkt er mee in de Oxfam-Wereldwinkels?

In de 200 plaatselijke wereldwinkels werken haast uitsluitend vrijwilligers. Zowat 7.500 vrijwilligers engageren zich om de plaatselijke wereldwinkel open te houden, met een stand op de markt te staan, in een school les over eerlijke handel te geven, een petitieactie op straat te voeren, ... Allemaal mensen die een deel van hun vrije tijd aan de wereldwinkel besteden. Wie zich herkent in de uitgangspunten van Oxfam-Wereldwinkels, is welkom. Hoeft het gezegd dat de wereldwinkeliers een bonte, heterogene groep vormen? In een aantal wereldwinkels, vooral in grotere steden, is er betaald personeel.

Waar halen de plaatselijke wereldwinkels hun inkomsten vandaan?

Alle Oxfam-Wereldwinkels zijn onafhankelijke vzw's. Ze hebben een marge op de verkoop van producten. Eventuele winst wordt geïnvesteerd in de plaatselijke winkel of in de nationale beweging.

Oxfam-Wereldwinkels: hoe zijn ze georganiseerd?

De 200 wereldwinkels vormen de basis van de beweging. Zo'n netwerk vraagt echter om een goed gestructureerde organisatie. Voor

de basisdemocratische organisatie Oxfam-Wereldwinkels is het een erezaak zoveel mogelijk medewerkers van zoveel mogelijk wereldwinkels actief bij het beleid van de beweging te betrekken.

De organisatie van de plaatselijke wereldwinkel

Een plaatselijke wereldwinkel uitbaten, is geen sinecure. Een vlotte samenwerking tussen alle medewerkers is een must. De taken zijn immers divers: een beurtrol opstellen voor de winkelpermanentie, de boekhouding beredderen, de etalage verzorgen, nieuwe medewerkers opleiden, productendossiers bespreken, acties uitwerken, mensen afvaardigen naar lokale adviesraden of nationale bijeenkomsten, ... Een wereldwinkel hoeft niet noodzakelijk een winkelruimte te hebben. Hij kan ook werken met andere verkoopmodellen: verkoopstanden, wijkdepots, abonnementenronde. Daarnaast leveren heel wat wereldwinkels aan 'grootverbruikers', zoals gemeentebesturen, scholen, bedrijven, horecazaken en het plaatselijke verenigingsleven.

Plaatselijk beleid

Een wereldwinkel kan op verschillende manieren georganiseerd zijn. Maar altijd en overal is de betrachtning zoveel mogelijk vrijwilligers bij het beleid te betrekken. Elke wereldwinkel bepaalt autonoom zijn werking, al moet die wel passen binnen het nationale beleid. Een wereldwinkel moet zich bijvoorbeeld houden aan de prijzen die nationaal worden vastgelegd. En hij mag geen producten verkopen die niet voldoen aan de vastgestelde minimumcriteria. De beweging heeft zowel stemgerechtigde als niet-stemgerechtigde wereldwinkels. Beiden zijn erkend als Oxfam-Wereldwinkel. Ze engageren zich om de doelstellingen en de drie pijlers van de beweging in hun werking vorm te geven. De stemgerechtigde wereldwinkels vormen de Algemene Vergadering en bepalen daar het beleid.

De 'nationale' organisatie

Het nationaal secretariaat in Gent is opgesplitst in de vzw Oxfam-Wereldwinkels en de cvba Oxfam Fairtrade, elk met een eigen directie. Samen stellen ze een 90-tal mensen tewerk.

- Binnen Oxfam-Wereldwinkels zijn er drie diensten: de Producentendienst, de Politieke dienst en de Bewegingsdienst (met drie cellen: Educatie, Verkoop & Marketing en Vrijwilligersmanagement).
- Oxfam Fairtrade telt zes diensten: Dienst Aankoop & Productie, Marketing- & Klantendienst, Verkoopdienst, Integrale Kwaliteitszorg, Productmanagement en Logistieke dienst (ondergebracht in het magazijn in Destelbergen).
- Zes algemene diensten ondersteunen

zowel de vzw als de cvba: Algemeen secretariaat, Grafische dienst, Informatica, Communicatiedienst, Financiële dienst en Personeelssecretariaat.

Nationaal beleid

De Algemene Vergadering - minstens tweemaal per jaar - bepaalt de grote lijnen van de werking van Oxfam-Wereldwinkels. Alle plaatselijke wereldwinkels (met stemrecht) kunnen iemand afvaardigen.

De Algemene Vergadering spreekt zich uit over de jaarplanning, de begroting, de toetreding van nieuwe leden, ... Zij discuteert over basisteksten, verkoop- en educatieplannen, nieuwe partnercriteria, de 'missie' van Oxfam-Wereldwinkels, ... Zij controleert en stimuleert de Raad van Beheer, waarvan zij de leden kiest. In opdracht van de Algemene Vergadering oordeelt de Partnercommissie over partnerdossiers.

De leden van de Raad van Bestuur zijn vrijwilligers uit plaatselijke wereldwinkels. Ze worden gekozen door de Algemene Vergadering voor een mandaat van drie jaar. De Raad van Bestuur werkt de richtlijnen uit die de Algemene Vergadering vastlegt en staat in voor de dagelijkse beslissingen.

Een aantal nationale commissies en werkgroepen, waarvan ook plaatselijke wereldwinkeliers deel uitmaken, adviseert en ondersteunt de Raad van Bestuur en de verschillende afdelingen op het nationaal secretariaat: Partnercommissie, Financiële Commissie, Politieke Commissie, Commissie Verkoop- & Marketing en Jongerencommissie. Voor specifieke opdrachten worden ad-hocwerkgroepen opgericht.

Permanent zichtbaar

De wereldwinkels hebben een permanente werking. Ze zijn zichtbaar in een gemeente, hebben een vast adres, een open deur, een hele reeks van contacten, een overvloed aan informatie. Vaak zijn ze dé centra waar plaatselijke acties vorm krijgen en waar lokale banden van samenwerking worden gesmeed.

DE DA VINCI RODE

Aelle Re

Ontdek de producten van Oxfam Fairtrade
in meer dan 200 Oxfam-Wereldwinkels

07501
oww-ed. 01-2008 - 225
100% kringlooppapier

oww.be

verantw. uitgever: Koen Vanbockstal,
Ververijstraat 17, B-9000 Gent.
Vormgeving: grafische dienst Oxfam-
Wereldwinkels & Oxfam Fairtrade

watwaaronwiewhoe